

ABONAMENTUL:

Un an 200 L
6 luni 100 L
3 luni 50 L

Redacția și administrația Arad,
Bulevard. Regina
Maria 12. Etaj I.

Tribuna Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

„Ni s'a întâmplat uneori să renunțăm la guvern; nu ni s'a întâmplat nici odată însă, să cerem guvernul și să nu reușim. Ei bine, îl revendicăm în aceste împrejurări.

8 Iunie 1927. Ion I. C. Brătianu.

Anul IV. — N-rul 14.

Apare săptămânal sub direcția unui comitet.

Arad, 11 Iunie 1927.

Generalul A. Văitoianu în Arad.

A sosit în Arad generalul Arthur Văitoianu fost președinte de consiliu, fost ministru în mai multe rânduri, membru de frunte al partidului liberal și președinte al organizațiunii noastre.

Suntem fericiți să anunțăm pe toți partizanii noștri localnici și toate organizațiunile din județ că dl General Văitoianu va rămâne mai mult timp între noi. Dsa va vizita

amănunțit județul luând contact cu reprezentanții tuturor organizațiilor diferitelor sectoare.

În aceste clipe de febrilă activitate politică, ne sosește un sprijin puternic și un valoros sfătuitor.

Să-l întâmpinăm cu un românesc și inimos:

— Bine-ai venit!

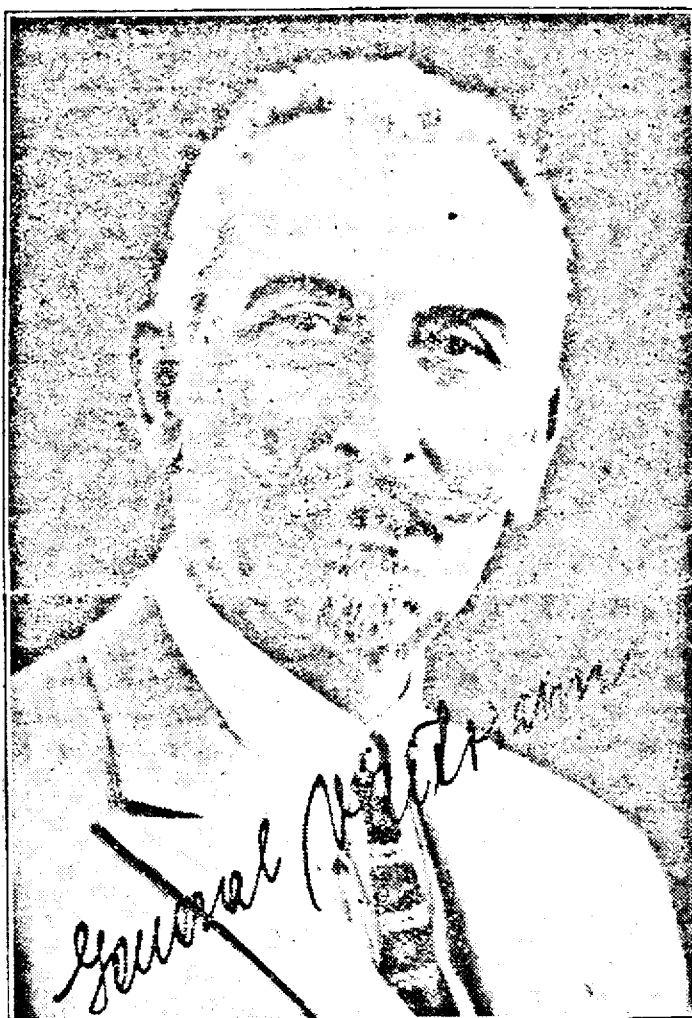
NOTE BIOGRAFICE. S'a născut în anul 1864, și-a fost botezat în aceeași biserică în aceeași cristelniță cu Generalul Averescu. Este fiul lui Teodor Văitoianu fost director de Cămin la Ismail. — La 1885 e sublocotenent la Școala specială de artilerie și geniu, — iar la 1 a Aprilie 1907 Maior și Director de studii la Liceul Militar din Arad. — Apoi colonel, șeful studiului major la Iași și mai târziu Profesor la școala de războiu. — A fost directorul genului din Ministerul de războiu, sub generalul Averescu și cu ocazia desvelirii monumentului lui Șuștea off a fost trimis ca reprezentant al armatei române la Petrograd, în misiunea generalului Vartiade. — A fost plămuitorul reliefului de la capul de pod al Cernavodzei, comandant al Reg. 10 Putna, iar în 1913 a luat comanda Briegăzei, având gradul de Colonel. — În 1914 a fost însărcinat cu studiul topografic al Sudului Transilvaniei, iar în 1915 cu acțiunea defensivă de la Buzău până la Oituz unde soarta războiului a făcut să avem luptele mai grele.

În 1916 a fost numit general de divizie, i s'a dat comanda Diviziei Tulcea și a fost însărcinat cu organizarea defensivă a frontului din Sudul Dobrogei.

La începutul războiului, având comanda Diviziei I-a, a fost însărcinat cu apărarea Dunării, sectorul Sud de București.

În decursul operațiunilor defensive din Dobrogea a fost însărcinat cu studiul trecerii Dunării de la Flămânda, pentru înălțarea armatei lui Makensen. — În fruntea Div. a 10-a a trecut Dunărea în bărci de pescar ca vanguardă, organizează un cap de pod cu succes, și dacă n'ar fi primit ordin de retragere, era destinat cu comanda extremei drepte a trupelor române.

În împrejurările nefavorabile ale trupelor din Transilvania și în urma luptelor de la Brașov, i s'a dat organizarea rezistenței și părăsirea din Valea Prahovei, pe care dacă inamicul ar fi pătruns, armatele române ar fi fost nimicite, fiind despărțite în două.

Se cunoaste rezistența oarbă depusă de Generalul Arthur Văitoianu în valea Prahovei, de unde n'au fost retrase trupele decât în urma unui ordin categoric. Retragerea s'a făcut numai prin munți, până în Valea Sușitei, și a reorganizat trupele pe loc, fără a părăsi frontul nici un moment până la sfârșitul războiului.

Pe frontul Sușitei i s'a dat comanda corpului de armată care a luat ofensiva de la Mărăști, în urma căreia a făcut o mare captură de oameni și material de război. Inamicul distrus se retrage și Generalul Văitoianu își întinde frontul său până dincolo de creasta munților.

În timpul aceasta inamicul atacă la Oituz. Situația fiind grea Generalul Văitoianu e trimis acolo și e însărcinat cu restabilirea frontului și fixarea lui. Se dau luptele de la Valea Cășinului, Oituzului, Coșna și Ciresoia, unde oprește înaintarea adversarilor; se fixează pe poziții și restabilește frontul.

După aceasta e chemat în fruntea Armatei a 2-a, în locul Generalului Averescu, care e în-

sărcinat cu formarea guvernului, și e înaintat la gradul de General de Corp de Armată.

După încheierea armistițiului Generalul Văitoianu e trimis ca Guvernator în Basarabia, unde reînființează și organizează toate instituțiile de stat ca: poșta, telegraf, admi. financiară, justiție, restabilind ordinea, armonia și siguranța statului.

Apoi, în al doilea guvern de războiu, în 1918, generalul Văitoianu este numit Ministru de Interne în guvernul Generalului Coandă, unde împreună cu Generalul Eremia Grigorescu, ca ministru de războiu, pregătește în condițiuni destul de grele, a doua mobilizare și reia ofensiva împreună cu Generalul Berthelot, care străbătuse Bulgaria trecând Dunrea pe la Ruscuc.

Tot el prezidează pregătirea pentru întoarcerea din Moldova a M. S. Regelui, pe care-L primește la București.

În primul guvern de după război, al lui Ion I. C. Brătianu, Generalul Văitoianu e numit Ministru de Războiu, în care calitate înființează în Ardeal cor-

purile 6 și 7 de armată și do-tează armata cu toate cele necesare pentru a putea face față în mod victorios atacurilor ungurești și ofensivei viguroase, care ne-a dus pe urmele lui Bela Kuhn, la Budapesta.

În 1920 demisionând guvernul Brătianu, M. S. Regele numește pe Generalul Văitoianu președinte de consiliu, cu însărcinarea specială de a prezida alegerile făcute pe baza votului obștesc, care a dat naștere primului parlament al României Mari.

După alegeri demisionează.

Mai târziu, în 1922, intră în guvernul Brătianu ca Ministru de Interne. În această calitate participă la facerea statutului funcționarilor publici, pregătește legea de unificare administrativă, făurește legea maximului, pentru comune, după care trece la Ministerul Comunicațiilor unde face legea de organizare C.F.R. și P.T.T.

Dimisionează în 1926, odată cu guvernul, după perioada legislativă completă.

Este președinte al organizației județului Arad din 1924, factor important al politicii liberale centrale și face parte din vechia falangă, în care calitate sfaturile sale luminate sunt cerute în toate situațiile delicate ale țării.

Sfichiuri.

Mai tare decât „Cuvântul Ardealului”.

E ziarul averescan „Tribuna” din Oradea-Mare care scrie negru pe alb:

M. S. Regele a plecat în Bulgaria. M. S. Regele Ferdinand în convalescență a plecat Vinerea trecută la Scrobistea un oraș climateric în Bulgaria.

...M. S. Regele nu dorește o schimbare de guvern, căci altfel nu ar fi plecat în străinătate tocmai în ajunul unui astfel de eveniment politic.

Fericiți cei săraci cu duhul!

Se obișnuiește ca oricâteori se schimbă capii autorităților, cei vechi prezintă celor noi personalul și dă în primire în mod civilizat...

Așa au făcut aproape toți miniștrii cabinetului răposat, inclusiv Dl Goldis patronul Dlui Boneu. Dar... quod licet Jovi... Dl Boneu n-a catadixit să se prezinte la prefectură potrivit uzantelor. Dsa s-a îmbolnăvit subit! (E un aprig adept al acestui sport ca și al vânătoarei în zile de sărbătoare națională: fie 14 Martie, fie 10 Mai, etc.) și în loc să se prezinte personal a trimis o petiție prin care cere un concediu de boală de 3 luni.

Dacă ar fi rămas prefect încă nu s-ar fi îmbolnăvit un minut — șase luni de aci încolo... —, Dar așa... Papistas.

— Jaful banului public —

Nemaipomenită risipă a unui excedent bugetar. Politică de aventură — și hoție de codru! Ce se ia cu banul câștigat cu trudă de cetățean și luat ca impozit de Stat!

„In Monitorul Oficial” din prezina plecării guvernului a apărut decretul prin care se deschid credite extraordinare pe seama diferitelor ministere din excedentul bugetar de 2.800.669.998 L.

Iată cum s'a repartizat acest excedent:

828.000.000 lei ministerului de finanțe;

476.200.000 lei, ministerului de război;

740.500.000 lei, ministerului comunicațiilor;

200.000.000 lei, ministerului instrucțiunii;

250.000.000 lei, ministerului de interne;

148.000.000 lei, ministerului lucrărilor publice;

20.000.000 lei, ministerului cultelor și artelor;

20.000.000 lei, ministerului justiției;

50.000.000 lei, ministerul agriculturii și domeniilor;

10.000.000 lei, ministerului industriei;

10.000.000 lei, ministerului afacerilor străine;

20.000.000 lei, ministerului sănătății;

25.000.000 lei, ministerului muncii.

Felul cum s'au repartizat, ordonanțat și încasat aceste foarte importante sume din bugetul Statului este absolut fără precedent, și constituie o adevărată rușine pentru guvernul demisionat.

În decretul care poartă data de 3 Iunie. — deci cu 24 ore înainte de demisiunea guvernului, nu se arată, — cum ar fi trebuit, — destinația sumelor și specificarea lor.

De pildă la ministerul de Interne, în dreptul sumei de 250.000.000 lei s'a pus: „cheltuieli privitoare pe acel departament”. Atât și nimic mai mult.

Același lucru la celelalte departamente.

S'a recurs apoi la manopere de-a dreptul frauduloase: s'au antidatat ordonanțe. Ii s'au dat numere fictive, s'au adus bani la Casieria Centrală din provincie, s'au terorizat administrațiile financiare din provincie pentru a li se stoarce ultimul ban, spre a se putea încasa — am arătat într'un număr anterior gătirea la care ne-a supus administrația financiară locală — ordonanțele emise contra legii contabilității și împotriva tuturor regulilor unei bune gospodării a banului public.

Nici nu se putea o mai potrivită încoronare a politicii de aventură financiară decât această rușinoasă lichidare a unui excedent de aproape trei miliarde.

Este însă o chestiune legală care domină toată afacerea. Un excedent de importanța aceasta trebuia negreșit repartizat prin lege, cu expunere de motive și cu specificarea amănunțită a cheltuielilor pe departamente.

Aceasta lege nu a fost adusă înaintea parlamentului.

Cum s'au putut deci ordonanța sume așa de însemnate, dacă lipsea textul de lege în baza căruia se făcea cheltuiela?

Cum? Iată un nou tablou de „cheltuieli privitoare pe parlament” — ca să întrebuițăm aceeaș expresie dulce — care va justifica în mod suficient cum și de ce parlamentarii regimului răposat au tăcut chitic ori decâte ori comandanții lor politici au dat siama prin averea statului.

Iată oameni buni de ce eu plătesc, tu plătești, el plătește impozite... pentru că foștilor parlamentari li s'au plătit diurne pe tot anul 1927.

Plățiți până la 1 Ian. 1928

În interesul prestigiului țării și al oamenilor cari au condus-o, am fi fericiți dacă ne-am putea opri aici. Dar jaful a contaminat și ministerul Cultelor.

Di Goldiș, cel mai de pomină fripturist din câți a cunoscut vreodată politica românească, omul care se poate lăuda cu două „mari” acte în scurtă și neuitată lui trecere pe la minister: a fost obiectul de răs ai cardinalului Gaspari, la Roma, și a avut ca reprezentant al său pe cel mai „denn” și proeminent prefect din Țară, la Arad, — ei, di Goldiș a ținut să nu se lase mai prejos de ceilalți colegi ai săi de minister. Și iată unele date din registrul de ordonanțare al ministerului cultelor și artelor.

D. V. Goldiș, fost ministru al Artelor, a aprobat d-lui V. Goldiș, președintele Astreișuma de 1.500.000 lei (un milion cinci sute de mii);

D-lui Cârlova lei 300.000;

D-lui D. G. Teodosiu 500.000 lei;

„Indreptarea” 200.000 și 100.000;

Revista „Cartea Vremii” 300.000;

Revista „Viața Românească” 500.000

Lei;

Revista „Gândirea” 500.000;

Revista „Logos” lei 300.000;

„Astra” 100.000 lei;

Tablouri reprezentând personajii de seamă, 500.000;

Deficitul Teatrului Național 600.000,

dar, deși era deficit, totuși s'a acordat unui actor 200.000 lei pentru turneu!

Teatrul „Fantasio” lei 200.000, etc.

*

S'a descoperit în registrele ministerului spații lăsate în alb, ca să se treacă și alte ordonanțe. Sunt sute de ordonanțe reținute de d. Lapedatu.

Biroul secretarului general geme de ordonanțe oprite dela achitare.

Rețineți vă rog, și acestea:

Di Goldiș, eminentul bărbat de stat fripturist — oare de ce n-o fi intrat di Goldiș și în cabinetul actual? — și a ordonanțat singur 1.500.000 (cetiți: un milion cinci sute de mii) și, pe lângă alte sume mai mici (știe D-zeu ce-o mai fi conținând registrul de ordonanțare!) a acordat și revistei Logos, suma de lei 300.000.

Trei sute mii lei, bani strânși cu cuțitul la gâtul meu și al d-tale pentru o fiuică de revistă pe care nici d-ta, nici eu și nici un alt om n-o cunoaște, pentru simplul și sfântul motiv că... nu există.

Asta-i pur și simplu: hoție!

Ministerului de finanțe îi s'au acordat la 31 Mai c., credite suplimentare de aproape 82 milioane lei, toate pentru diurnele și alocațiile foștilor senatori și deputați, socotit a 1000 lei pe zi.

Creditele acestea au fost cerute de însuși d. general Averescu, după ce se convenise astfel în consiliul de miniștri.

Cuprinsul decretului regal de aprobare e următorul:

Art. I. — Jurnalul consiliului de miniștri cu No. 1.228.92a se aprobă de Noi.

Art. II. — Se deschid pe seama ministerului finanțelor pe exercițiul 1927 următoarele credite suplimentare în sumă totală de lei 81.832.630:

Lei 37.000.000, la art. 3, alin. a „Diurnele a 250 senatori, pe timpul sesiunii ordinare 1 Ianuarie — 15 Martie și a sesiunii ordinare 15 Octombrie — 31 Decembrie 1927 a 1000 lei pe zi”.

Lei 13.753.000, la art. 3, alin. b. „Alocațiunile mensuale ale senatorilor pe tot anul, cheltuieli de reprezentare ale președintelui și indemnizațiile membrilor biroului”.

Lei 16.040 al art. 3, alin. c. „Diurnele diferitelor comisii parlamentare în afară de ședințele Senatului”.

Lei 18.200.590, la art. 6, alin. a „Diurnele a 387 deputați pe timpul sesiunii ordinare 1 Ianuarie — 15 Martie, 15 Octombrie — 31 Decembrie 1927, a 1000 lei pe zi”.

Lei 12.864.000, la art. 6, alin. b. „diurnele fixe a 387 deputați pe 12 luni”. În total suma de lei 81.832.630.

Art. III. — Aceste credite suplimentare se vor acoperi din fondul pentru deschideri de credite suplimentare și extraordinare prevăzut în bugetul general al Statului pe exercițiul 1927.

Iată-i așadar pe domnii parlamentari, oameni chivernisiți, cu odăi angajate în stațiunile băneare, înțolți și fără grija zilei de mâine.

Ce sunt ei? Reprezentanții națiunii. Au fosta leși de popor pentru a ajuta guvernul în administrarea cinstită a țării și în legiferare; ei și-au umplut buzunarele cu diurnele luate pe 6 luni înainte, (în timp ce funcționarilor nevoiași li se pretindea întâi plata impozitelor și apoi li se achită salariul la sfârșitul lunii) și cu zecile de mii în buzunare, și-au văzut de treburi — sau de șantariuri — și au închis ochii, în timp ce guvernul jefuia publicul și despuia pe cei săraci de drepturile lor.

Vreți să aveți o dovadă mai mult? Iată-o!

În memorabilele ședințe ale ultimei sesiuni ordinare — când furia legiferantă a întrecut orice limită, s'au votat câteva legi pentru deschideri de credite extraordinare.

Astfel prin legea votată la 12 Aprilie, ministerul sănătății este autorizat să sporească cu circa 14 milioane fondurile pentru diurne, indemnizații de transport, jetoane de prezență, automobile și altele la fel, luând aceste sume din:

Lei 4.000.000 din fondul pentru hrana bolnavilor din instituțiile de asistență medicală;

Lei 390.000 din fondul pentru profilaxia boalelor medico-sociale;

Lei 202.130 din fondul pentru medicamente și materiale de pansamente I. O. V.;

Lei 192.525 din fondul pentru cheltuieli de propagandă sanitară;

Lei 257.420 din fondul pentru procurarea de etuve.

Am putea însira astfel toate sumele căci ele se aseamănă aldoma celor până acum numite.

Rețineți vă rog: se ia din hrana bolnavilor, din fondul pentru profilaxia boalelor sociale, pentru procurare de etuve, etc... și se alătură aceste sume fondurilor pentru diurne, indemnizații de transport, automobile, etc. etc.

Inconștientă? — Nu! ar fi prea puțin! Titularul departamentului

Sănătății a fost Părintele Dr. Lupaș, prietenul Diui Goldiș, secretar general Dr. Gh. Bane.

Iată deci un lucru nou: că e vorba de potlogării și de j în avutul public nu mai există regionalism. Suntem cu toții una! Doctorul ardelean și cu doctorul „regătean” își dau mână frățește... Dar nu ne oprim aici.

La Inter

Lăsăm la o parte anumite vi mente (deturnări, treceri dela fond la altul) ca d. ex:

10 milioane din fondul pentru înjandarmilor;

12 milioane din fondul pentru curarea echipamentului;

250.000 fond pentru reparațiunile școli de notari;

2 milioane echipament sergenți oras, etc.

Si unde credeți că s'au d acești bani? Iată unde:

Lei 5 milioane pentru menținere ordinii publice;

Lei 1.200.000 pentru diferite com

Lei 1.750.000 pentru diurne, transport, etc.;

Lei 12.000.000 pentru cheltuieli

cute cu alegerile;

Dar ministrul de interne a men mai departe în nesățioasa-i lăcomie fonduri. Printr-o lege votată la Aprilie, — în ziua în care majoritatea averescane plecau în vacanța de Pa cu diurnele încasate pe un timp îndelungat — s'au deschis ministerului Interne noi credite pentru cheltuieli electorale și petru acel recensământ pomină, luându-se sumele respective din:

„Alocația pentru asistența infizilor, orfanilor și văduvelor război” lei 400.000.

„Fond pentru colaborarea cu Eria Spitalelor Civile” lei 1.500.000.

În legătură cu aceste defraud ordinare, prima măsură a noului vern a fost aceea de a se revizui donanțele ce nu s'au putut încasa.

Nu se mai face absolut nici o plă fără revizuirea ordonanțelor. Per sumele mai mari această revizuire face însuși miniștrii de resort.

Denunțați-i!

Banul public nu a putut fi fuit numai de miniștri. Ajutoare lor imediate sau chiar depărta au avut în miniștri, numai a delul de urmat.

Codrul Vlasiei se va fi înti de sigur, peste întreaga țară, o unde va fi fost o „administrat a banului public.

Pentru a putea veni în ajutoare celor cari sunt chemați să o ceteze și să tragă la răspund pe vinovați, facem apel către cetățenii cari s'au lăsat teroriz de atotputernicii zilei, cari le făcut „cadouri” impuse, sau cunosc micile învârteli... pculare, să aibă curajul civic a-i da pe față prin scris prin viu graiu.

Astfel de oameni trebuie să primească răsplata jafului lor.

Denunțați-i!

Demiterea guvernului Averescu.

In sfârșit! Regimul de teroare, de jaf și de minciună s-a isprăvit! Fripturismul cu tot ceea ce a avut el mai odios, mai sectar, mai lipsit de rușine și de demnitate — a fost înlăturat!

Cenzura personală a presei — pusă în slujba trădătorilor de eri și a incapabililor de azi, — a fost nimicită.

Mincinoșii cari au făgăduit sporuri funcționarilor nevoiași la 1 Ianuarie, și nu le-au dat nici până astăzi, în vreme ce ei au încasat diurnele până la 31 Decembrie — deși nu mai funcționează, dela 15 Mai, — au fost trimiși la vatră!

Diurniștii, sinecuriștii, inspectorii generali și speciali, membrii diferitelor Comisiuni de studii și de afaceri, legiunea șefilor

de cabinet etc., toți au fost asvârliți spre locul de unde au venit. Țara — aproape să fie sufocată — începe să respire aer curat.

Majestatea Sa Regele a cerut demisia generalului Averescu și a însărcinat pe Dl Barbu Știrbey cu alcătuirea unui guvern de coaliție.

Potrivit manifestului lansat, sarcina acestui guvern este:

să poată aduce între diferitele partide raporturi de bună înțelegere;
să facă alegeri libere;
să vegheze ca ordinea, legalitatea și hotărârile privitoare la succesiunea la Tron și la desemnarea Regeței — să fie respectate.

Ministrii cabinetului Barbu Știrbey.

Noul guvern prezidat de d. Barbu Știrbey care nu aparține nici unui partid politic, este alcătuit din personalități aparținând diferitelor partide și grupări politice, precum și personalități independente.

D. C. Argetoianu, ministru al Agriculturii și domeniilor, a fost ministru de externe, interne și finanțe, iar actualment, sub raportul politic, este independent.

D. I. Inculeț, ministru Sănătății și al Ocrotirilor sociale, fost ministru al Basarabiei, face parte din partidul național-liberal.

D. M. Popovici, ministru de finanțe, fost ministru, face parte din partidul național-țărănist.

P. Halipa, ministru lucrărilor publice fost ministru al Basarabiei, face parte din partidul național-țărănist.

D. dr. N. Lupu, ministru instrucțiunii publice, fost ministru de interne, a făcut parte din partidul țărănist, iar în urmă și-a constituit un partid țărănist sub șefia sa.

D. Ștefan Popescu, ministru justiției, a mai fost în fruntea acestui departament; directorul ziarului „Universul”, nu aparține niciunui partid politic.

D. Alex. Lapedatu, ministrul cultelor și al Artelor a mai fost în fruntea acestui departament și face parte din partidul național-liberal.

D-l general Paul Angelescu ministru de războiu, fost mareșal al Paatului.

D. C. Dimitriu, ministrul comunicațiilor, fost vice-președinte al Senatului, face parte din partidul național-liberal.

D. L. Mrazec, ministru al industriei și comerțului, un distins specialist în problemele de ordin economic și industrial.

Grigore Iulian, ministru muncii, cooperăției și asigurărilor sociale fost deputat, face parte din partidul național-țărănist.

D. G. Cipăianu subsecretar de stat la domenii, a mai ocupat această demnitate și face parte din partidul național-liberal.

D. N. R. Căptăneanu, subsecretar de stat la interne.

D. inginer Al Perieteanu, subsecretar de stat C. F. R. fost director general al C. F. R. a făcut parte din gruparea d-lor Iorga și Argetoianu.

D. Sever Dan, subsecretar de stat la finanțe.

Au mai rămas de complectat ministerele de externe.

„Fostul...”

VASILE BONEU.

In „Cuvântul Ardealului” din 7 Iunie c. — închipuiți-vă: această foaie tot mai apare! — la sfârșitul unui reportaj de două pagini — necrolog sex-tusian al fostului guvern — domnul redactor prim al ziarului ia al năstăruș-cătelea dar ultimul interviu al „funcționarului — risum teneatis! — modest, cinstit și conștiincios... d-l Vasile Boneu.”

Dela D-l Vasile cetire...

„Am fost întotdeauna imparțial (!) și condus în toate chestiunile de conștiinciozitate (!!) și dreptate (!!!)“.

Așadar d-l exprefect a fost imparțial. Dovadă: cenzura, căpătuirea partizanilor, afurisirea adversarilor, etc.

A mai fost conștiincios și drept, vezi împărțirea parcului prefecturii în loturi naționale pentru cei cari au preluat Imperiul... Citește darea de seamă despre alegerile sinodale vezi, etc., (nu neglijați serviciul de masă primit „în dar” dela notarii și pretorii județeni. Sistemul a fost patentat de Papacostea și de alți corifei fripturiști !)

Mal departe:

„Toate partidele mi-au dat concursul”.. acest fapt adevărește că am

fost recunoscut de toți chiar și de fostul prefect I. Georgescu (?) — de ce o fi pus însuși redactorul semnul întrebării?! — ca persoană care nu au fost răpită de sentimente politice...“

Vai! Mleștelul lui Dumnezeu!

D-l Lică Boneu persoană „care nu au fost răpită de sentimente politice”, d-sa care a fost reprezentantul regimului fripturist în județul nostru, d-sa care a patronat alegerile sinodale, etc...

D-l Liă Boneu recunoscut „chiar și de fostul prefect I. Georgescu” același I. Georgescu pentru care a dat ordine speciale să fie arestat la Ilieș, cu prilejul alegerilor și pe care din ordinul patronului său Vasile Goldiș nu l-a lăsat să pătrundă în Sinod pentru că este... regățean!!

Dacă afirmațiile de până acum sunt impertinente, cele ce le-au urmat sunt pur și simplu inconstințe.

D-l fost prefect declară:

Că în tot decursul cât a avut conducerea județului n-a schimbat întru nimic... — ce credeți?! — „declarațiile făcute ziarelor românești și ungurești din Arad, la data de 4 Aprilie 1926”

Așadar au rămas neschimbate nu anteriora atitudine prefectorială sau procedeele administrative ale celui ce l-a precedat ci... declarațiile făcute de d-l Boneu la 4 Aprilie 1926!!

Dar la această vădită înconștiență se adaugă lipsa de demnitate personală.

Noul prefect al Aradului. De vorbă cu dl Colonel H. Laugier.

Numirea D-lui Colonel Laugier ca prefect de Arad a produs o vie satisfacție printre toți cei cari au avut plăcerea să-l cunoască mai de aproape. D-sa are în orașul și județul nostru mulți prieteni și foarte mulți cunoscuți. Si-a atras simpatiile tuturor acelor cari au venit în contact cu D-sa, fie pe cale particulară, fie ca Comandant al cercului de recrutare Arad.

Sincer, devotat și foarte îndatoritor în relațiile sale prietenești, muncitor neobosit, bun organizator, drept și integru în activitatea militărescă, D-l Colonel Laugier eră cel mai indicat să fie chemat de actualul guvern în postul de răspundere pe care-l ocupă.

Firește că numirea D-sale nu a avut darul să mulțumească pe toată lumea. Și în special nu a satisfăcut o anumită lume...

S'au ridicat chiar oarecari obiecțiuni. D-l colonel Laugier ar fi de origine străină. D-sa n-ar cunoaște orașul și județul, n-ar pricepe și nu s-ar putea face priceput de popor pentru că nu l-ar cunoaște limba... Și-apoi, D-sa e militar și Aradul n-a avut nici când vre-un prefect militar...

E adevărat că colonelul Henri Laugier este de obârșie franceză dar... e născut în țară și-anume la Ploesti (August, 1877). Și-a făcut studiile la Craiova și ca ofițer (1899), a rămas și și-a petrecut mai tot timpul în Craiova unde are puternice legături familiare și unde fratele său, Dr. Laugier — actual ministerial — este șeful Regiunii I Sanitare.

Ce legături are cu Aradul? Poate ceva mai solide decât mulți guralivi. Este de șapte ani în Arad și în afară de trainice legături de ordin sufletesc, are vie în împrejurimi, casă în construcție în oraș, iar soția D-sale este directoarea școlii normale de fete din localitate.

Mal mult. In calitate de fost Comandant al cercului de recrutare, colonelul Laugier a străbătut înreg județul pe care-l cunoaște tot atât de bine, cât și pe notari, pretori și diferiți fruntași ai comunelor prin care a trecut. Tutozilor acestora le-a vorbit într-o limbă pe care ei au înțeles-o ceea ce dovedește că... le cunoaște limba.

E curios. Veșnic aceeași poveste: „Să scrii în limba poporului”, „să vorbești în limba poporului” dar, firește,

să te plimbi nu în carul cu boi al poporului ci în automobil, să te îmbăezi nu în Mureș, Criș sau Someș ci la Karlsbad sau Nissa, și să îngrăși nu ogorul cu bălegar, ci buzunarele cu acțiuni și jetoane de prezență...

Domnilor iubitori ai poporului! Cultura și progresul spun să ridici pe cel de jos la nivelul tău, nu să te cobori tu la nivelul lui. Să nu ne dea D-zeu nouă bordei cu pământ pe jos și opaiț, ci țărânelui casă cu parchet lumină electrică și baie!

O altă... nedumerire a provocat faptul că prefect al județului a fost numit un militar de carieră.

Aceasta a fost de altfel și prima întrebare pe care i-am pus-o Dlui prefect Laugier care m-a primit în cabinetul său dela prefectură.

Dupăce Dsa mi-a lămurit pe larg intențiunile guvernului, intențiuni exprimate în declarațiunea-program, publicată de toate ziarele, m-a lăsat să înțeleg că în unele județe prefectii au fost numiți din ordin; aceste ordine pornesc nu numai dela ministerul de interne, care nu-i eminemamente civil, ci și dela cel de război, care vrea să aibă o garanție mai mult a liniștii și bune rânduiri la grănele țării, cele mai în contact cu vizitatorii străini.

— Nu trebuie să lăsam să se acrediteze în afară exagerări asupra realității dinăuntru. Voi aplica ordinele ce le voi primi cu blândețe cu dreptate și fără șicanări inutile.

Răsuflile politice nu ne privesc; dar controlul asupra actelor administrative ne bucură. Cu cât acest control va fi mai efectiv cu atât vom fi mai ajutați în activitatea noastră și cu atât m-i fericit va fi rezultatul pentru toată lumea: autorități și public...

— Cu ce ați început activitatea?

— Cu revizuirea ordonanțelor de plată neachitate încă — pe care, potrivit ordinelor primite, trebuie să le contrasemnez, și cu luarea în primire. Am numit o comisiune de experți... Ei, dar nici două ore nu sunt de când am venit aici.

Fii mai cu răbdare; eu îți stau la dispoziție oricând...

— O ultimă întrebare, Dle Prefect: Veți face vre-o schimbare printre funcționari? Vre-o înlocuire?

— Toată lumea la post. Nimeni nu va fi schimbat decât în caz de vădită rea voință sau incorectitudine.

Cissylvanu.

Cețiți și răspândiți ziarul

„Tribuna Nouă”

Opera română din Cluj la Irad.

După cum am anunțat în numerele precedente, opera română din Cluj, urmând exemplul de anul trecut, va veni și în anul aceasta la noi, cu întreg ansamblul, pentru o serie de reprezentații.

Reprezentațiile vor avea loc în Teatrul de vară și vor începe Joi 16 Iunie, în ordinea următoare:

Joi 16 Iunie — „Aida”

Vineri 17 Iunie — „Lakme”

Sâmbătă 18 Iunie — „Balul mascat”

Duminică 19 — „Carmen”

Celelalte reprezentații se vor anunța ulterior.

Biletele, cu prețuri variind între 180-20 lei, s-au și pus în vânzare între 10 I a. m. și 4 6 p. m. la Cassa teatrului de vară.

Dat fiind prestigiul de care se bucură această înjghebare românească de operă, prestigiul pe care și l-a câștigat atât prin gajia artistică ce o pune în reprezentarea diferitelor opere, cât și prin fericita alegere a repertoriului nu ne îndoiim că publicul arădean, fără deosebire de naționalitate, va face ca reprezentațiile să aibă loc în fața unor săli a-hipline, ca și anul trecut.

Cronicar.

Ep. Corsoan.

In jurul Adunării eparhiei Aradului.

Duminecă 22 Maiu a. c., după oficierea serviciului religios s'a ținut adunarea eparhială a diecezei Aradului, în clădirea internatului de fete, sub președinția P. S. S. episcopul Grigorie.

P. S. S. Episcopul deschide sesiunea printr-o cuvântare în care amintește activitatea din trecut și după ce subliniază importanța pe care o capătă Sinodul prin nouă lege bisericească, schițează treburile activității viitoare.

În ședința de după amiază după ce se verifică mandatele a 46 deputați a căror alegere n'a fost contestată, P. S. S. declară adunarea constituită și capabilă de hotărâri valide. Se aleg diferitele comisii.

În ședințele de Luni 23 Maiu se face alegerea noului consiliu eparhial pe un period de 5 ani. Urmează prezentarea și discuția rapoartelor diferitelor comisii.

Dr. Cornel Iancu prezintă raportul comisiei de organizare. Părintele protopop Vățianu pe al comisiei bisericești. Protopopul P. Givulescu trece raportul Comisiei economice, care propune, între altele, ridicarea Institutului teologic la rangul de Academie teologică.

Marti 24 Maiu se începe validarea mandatelor contestate, Raportul al Comisiei de verificare este d-l dr. Ioan Robu.

Se resping contestațiile făcute contra alegerilor din câteva circumscripții (Arad, Cărmăneș, etc.) ca nefondate.

Se trece la discuția contestațiilor din circumscripția Chișineu.

Cum au decurs alegerile la Chișineu.

Cei cari au introdus contestația alegerii dela Chișineu își bazează cererea pe faptul că alegerea s'a făcut sub presiunea pretorului Justin Chirilă, a șeful postului de jandarmi și a oamenilor săi.

Spre suprema înjosire a bisericii, șeful postului de jandarmi s'a urcat pe amvon și de-acolo făcea propagandă... activă pentru candidații oficiali ai prefecturii.

În comuna Mișca preotul a adus în sprijinul candidaților guvernamentali, un admirabil argument, de natură laică: a împărțit alegătorilor un vagon de grâu adus nu se știe de unde...

În com. Vânători, votarea s'a făcut cu binevoitorul concurs al jandarmului.

În Otlaca alegerea a fost prezidată de... notarul comunei.

În Siclău, preotul Montia n'a mai efectuat alegerea... de teamă să nu zdrobească pe adversari.

Toate aceste contestații au la bază declarațiile scrise ale locuitorilor din comunele respective.

În consecință comisiunea de verificare e de părere să se ordone anchetă și până la rezultatul ei să se țină în suspensie verificarea mandatelor.

Combate concluziunile comisiei d-l Vasile Boneu, motivând președinția notarului sau prezența jandarmului în biserică — și probabil chiar pe amvon! — prin aceea că erau în deplinul exercițiu al dreptului de vot creștinesc. Închipuiți-vă: pravoslavnicul domn jandarm în plină manifestare a prerogativelor sale clericale!!!

P. S. S. Episcopul atrage atențiunea domnilor deputați sinodali să lase la o parte „glumele” și patimele politice.

Sinodul validează apoi mandatele domnilor Marșeu și Velciu, iar pentru anchetă alege comisar pe d-l Hotăran.

In cercul Radna.

În com. Odvș au fost aleși bărbați de încredere cari nu aveau drept de vot iar procesul-verbal al alegerii l-a dresat....

În Vărădia, potrivit declarației bărbaților de încredere, s'a schimbat rezultatul votului în favoarea candidaților oficiali, chiar de către preot.

În com. Pârnești preotul iscălește procesul-verbal în alb, fără să totalizeze voturile nominale. Ulterior atribuie voturile candidaților noului ierusalim.

În Lupești nu s'a ținut slujbă religioasă și nici alegere nu s'a făcut; s'a dresat totuș un proces verbal în care se menționează că s'a oficiat sf. Liturghie și că, în urma votării, d-nii Beleş și Coțoiu s'au pricopsit cu... 26 voturi. De unde?

În Temeșesti 20 locuitori — dintre cari unul fără drept de vot deoarece fusese condamnat pentru omor — au fost duși cu forța la vot.

În com. Ilteu, prefectul Boneu, înconjurat de jandarmie, administrație și lucrători de la C. F. R. face presiuni pentru reușita listei oficiale.

Jandarmul plutonier Sicoie declară înscris că a oprit pe d-l Georgescu să intre în comună și l-a întors din drum, din ordinul prefectului Boneu. Comuna Selște a fost înconjurată în ziua alegerii de jandarmi cu consemnul să nu lase pe nimeni nici să intre nici să iasă. Jandarmii transformați în agenți electorali, făceau propagandă împărțind afișe, pentru candidații prefectului.

Alegătorii trebuia să înfrunte, în biserică, controlul sever al pretorului Cornea al plutonierului Mazere din Troiaș, al comisariatului financiar Moldovan din Radna al notarului romano-catolic — ce cătă în biserică noastră? — Hoffman, din Petriș, etc.

La redactarea procesului-verbal d-nii de mai sus au „scăpat din vedere” pe votantul Ioan Lazarenci.

Firește că a trebuit să se găsească în urmă un vot mai mult...

Cu ce scop?

Comisarul scrutinului.

Ar trebui să fie de o corectitudine ireproșabilă. Se pare că nu aceasta a fost atitudinea d-lui D-r Borneas care a anulat în com. Cladova 29 voturi ale d-lor Georgescu și Pless.

Motivul? — E de răs! Alegătorii au scris pe buletin Dr. Georgescu și Dr. Pless și d-nul Georgescu nu e „doctor” ci Ion — după cum d-l Boneu nu e Vasile ci „doktor”.

Firește, pe comisar nu l-a interesat faptul că n'a mai fost nici un alt candidat Georgescu, că nu se putea face nici o confuzie, etc. L-a interesat numai atât: Ion Georgescu nu e doctor, deci: se anulează voturile.

Și cu toate astea d-l Georgescu este „doktor” adică avocat și încă mai versat în materie decât mulți „doktori” dela Peșta.

Dar pe d-l comisar nu-l interesează asemenea speculațiuni intelectuale ci partea practică.

Mai anulează deci încă 12 voturi în Corbești, bazat pe același motiv:

Dr. în loc de d-l; iar pe cele 37 din Selște (un vot mai mult în urmă — și ne mai întrebăm cu ce scop...) le anulează.

Dr. Beleş și Dr. Coțivani.

Dar iată pozna! Domnii Dr. Beleş și Dr. Coțoiu primesc în com. Timișesti 82 voturi pe numele Dr. Beleş și Dr. Coțivani; iar în Săvârșin aceiași candidați primesc 103 voturi. Firește că voturile prietenilor politici nu pot fi nesocotite ca ale adversarilor.

Deaceia comisarul aprobă votarea și trece voturile obținute de domnii Dr. Beleş și Dr. Coțivani, domnii Beleş și Coțoiu.

În familie totul se aranjează prietenește și fără prea multă scrupulozitate.

Propunerile comisiei de verificare.

În fața unor astfel de acuzațiuni formulate și susținute chiar de bărbați de încredere ai alegerilor, comisiunea de verificare propune în unanimitate ordonarea unei anchete condusă de P. C. S. Arhimandritul Policarp Morușca, ca cea mai deplină cheazășe a imparțialității.

P. S. S. Episcopul Grigorie atrage atențiunea deputaților sinodali asupra gravității acuzațiunilor și cere adunării să admită ancheta.

„Biserica nu poate admite ca asupra ei să planeze bănuiala ca și cum ar patrona anumite abuzuri și de aceea adunarea eparhială trebuie să ordone ancheta spre a fi la înălțimea datoriei ei.”

Acestea sunt textual, cuvintele P. S. S. Episcopului, președintelui adunării eparhiale.

Dar împotriva încheierii comisiei de verificare și împotriva dorinței clar exprimate de înalta față bisericească a părintelui Grigorie, d-l Boneu după ce căută fără succes să infirmă temeinicia contestațiilor insinuuă că d-l Georgescu, fostul prefect, a fost oprit de a intra în Ilteu și întors din drum în vederea siguranței statului (?) și în urma înțelegerii avute cu d-l Colonel Paplica comandantul regimentului de jandarmi din Timișoara.

D-l Colonel Paplica vârit în cauză.

Iată-l deci pe d-l Colonel Paplica, vârit în cauză fără voia d-sale și numai pentru a se putea debarasa de răspundere d-l Boneu.

Căci, orice s'ar spune, ne este cu neputință să credem că d-l Colonel Paplica a fost cel în capul căruia s'a înfiripat ideea că dintre toți candidații la alegerile sinodale singur d-l I. Georgescu, fostul prefect al județului Arad e periculos siguranței statului.

Acel care îndrăznește să atribuie o atât de fantasmagorică nerozie, d-lui Colonel Paplica dovedește o complectă lipsă de orientare și o totală absență a simțului răspunderii personale — în afară de faptul că — conștient sau inconștient — insultă un ostaș.

Nu dela d-l Colonel Paplica așteptăm o desmințire a aserțiunilor de mai sus — ci chiar dela d-l prefect Boneu care — afirmându-le — sau se bazează pe ceva, și atunci trebuie să dovedească sau a comis o simplă gafă.

Și e mai cavaleresc să o mărturisească decât să o asvârle în spinarea altora cari au facultatea... de a nu fi de față.

Discuția.

Așadar 2 păreri sunt formulate: al Comisiei de verificare — pentru ordonarea unei anchete imparțiale, și a prefectului Boneu — pentru validarea mandatelor cercului Radna.

În jurul acestor teme se încinge o vehementă discuțiune la care iau parte domnii: Sever Bocu Chiroiu, Dr. Mihail Mărcuș, d-l Obădeanu (Timișoara) Dr. Georgeviciu (Timiș) Dr. Cioroianu (Comloș-Bănat), Dr. Țiucășu (Timiș) Dr. Iancu (Curtici).

În timpul discuției se aud violente vociferări în grupul deputaților sinodali. Dr. Hotăran, Borneas și Baltă, din care se desprinde ideea că nu ne trebuie regăzneni în Sinod.

O parte din deputați cer închiderea discuției și punerea la vot a validărilor. Se cere cu insistență vot secret, deși nici o votare nu s'a făcut până acum cu vot secret.

În fața acestei deslănțuiri de patimă în care nu biserica este supremul scop ci sectarismul politic, d-l senator Dr. Mărcuș la cuvântul și declară că grupul d-sale părăsește sinodul în semn de protest făcând răspunzător pe cei cari rănân de toate neajunsurile ce s'au abătut și încă se abat asupra bisericii. În același timp domnii raportor al Comisiei de verificare Dr. I. Robu, Dr. M. Mărcuș, Dr. L. Georgeviciu, Dr. P. Obădeanu, Dr. Ioan Groza, Dr. A. Iancu și Dr. Mircă părăsesc sala, predând biroului un voluminos memoriu — protest.

Se naște tumult

P. S. S. Episcopul Grigorie se ridică din nou și cu lacrimi în ochi roagă pe deputați să se desbina de patimile omenești; își exprima durerea sufletească afirmând că de când este episcop nu a fost niciodată așa de mâhnit ca astăzi, văzând că cuvântul său răsună în pustiu...

Votarea.

Se procedează apoi la votare cu 18 voturi pentru 14 contra și abțineri se validează alegerea din cercul Radna și persoana domnii Beleş și Coțoiu.

A doua zi...

A doua zi comisiunea însărcinată cu cercetarea memoriului comisiei compusă din d-nii Dr. G. Ciuhandu, Dr. D. Chiroiu și Dr. Cornel Iancu referă apinând pentru ordonarea unei anchete.

În urmă un membru al acestei Comisii se ridică împotriva partidului liberal. Acolo, în plin sinod! (Domnii aștia formează listele.) (Luminează-te, noua ierusalime!) în biroul prefecturii ridică ingerința administrativă la rangul de virtute religioasă și — cine-a de vină? — Firește, liberalii!

Sectarismul d-lui Cornel Iancu, răspunde cumpănit, dem și obiectiv. Dr. G. Ciuhandu care, din înalte considerațiuni morale cere ancheta.

Adunarea primește propunerea delegată pe Dr. Em. Montia cu facerea anchetei.

Inchiderea Sinodului.

După ce comisiunea culturală citește raportul, P. S. S. Episcopul Grigorie printr-o simțită cuvântare încheie lucrările sesiunii ordinare a Sinodului eparhiei Aradului.

G. Parnăvean.

Nădejdea noastră

la schimbarea Regimului.

În sfârșit a sosit dela București vestea așteptată cu înfrigurare de toată lumea despre formarea guvernului național!

Se știe că Majestatea Sa Regele îl dădă de multă vreme. Deasemenea toți oamenii de bine vedeau însăși oșirca vieții politice în concentrarea partidelor de ordine. Și dacă unii nu vor înțelege să dea ascultare glasului de chemare regal și dorinței unanime a țării, se vede că nici în momentul suprem nu sunt pătrunși de însemnătatea zilelor grele prin care trecem.

Era nespuse de dureros cum ne prezalientam în vremea din urmă. Algia a disrupți relațiile diplomatice cu Rusia sovietică, lumea întreagă plină de materii explozive, iar noi paream trăim într-o planetă lăstărită dintr'altă lume. În interiorul țării nemulțumiri pe toată linia, începând cu satele și până la capitala țării, iar cei dela conducere erau de credință că niciodată nu am trăit zile mai fericite decât acum.

Totuși niciodată ca acum nu au clocotit mai puternic patimile. Să ne aducem aminte clar și numai de moravurile politice înstăpânite în anii din urmă.

Bărbații de frunte ai neamului erau stropiți cu tină din toate părțile, în viața de zi cu zi, la întruniri publice și în convorbiri private erau acuzați cu cele mai grele învinuiri, încât noi, oamenii de rând mai că ne pierdăm cumpătul, neștiind ce să mai credem. Din toate părțile veneau știri de scandal și de ponegrire, pe cari muștimea incultă le aștepta cu plăcere. În felul acesta politica s'a degradat dela nivelul înalt, pe care trebuia să-l aibe în viața statului. Viața politică s'a prefăcut din ceea ce ar fi trebuit să fie — contribuția tuturor cu toate puterile la progresul și la înflorirea țării — într'un politicianism fără scrupul și disgustător. Demagogia de tarabă supralicita în făgădueliile cele mai imposibile și era neobosită în lansarea de lorinci și formule de fericire pentru țară, cari însă de cele mai multe ori se dovedeau a fi numai mijloace potrivite pentru căpătulala purtătorilor lor.

A fost timpul suprem ca să ne desmetim de a înțelege viața politică în acest sens, fiindcă nu acestea au fost metodele, prin cari am ajuns la perioada de astăzi în istoria neamului nostru. Nu ura dusă la paroxism, nu demagogia destrăbălată ne-au dus la întregirea neamului.

Avem cea mai bună nădejde că guvernul național ajuns la cârma țării va potoli patimile politice și va readuce remururile din trecut, când participarea cetățenilor la viața politică era privită ca participarea la o sărbătoare, iar bărbații noștri fruntași erau considerați ca niște preoți slujitori la altarul neamului.

Avem nădejdea că noul guvern, susținut fiind de majoritatea covârșitoare a națiunii, nu numai că va soluționa în mod fericit și spre binele toate problemele arzătoare, dar va îndruma pe calea cea mai bună moravurile politice și va împăca spiritul public adânc tulburat în vremea din urmă.

Avem nădejdea firmă că noul guvern național va da directiva adevărată pentru ca să ajungem cu pași repezi la consolidarea țării atât de mult dorită de toți Românii buni.

Clericus.

Tot despre „Romanele de fascicol”.

Să ne ierte cititorii noștri dacă păstrăm alături grije murdarelor fascicule a căror conținut îl desaprobatăm cu ultima indignare. Să ne ierte dar tot odată să ne înțeleagă, căci dacă nu putem trece cu vederea ghiceșul meschinului editor din București, e că și de la alte cazuri vin să ne confirme indignarea și să ne potențeze verva. Nu putem scăpa cu vederea tentațiile pe cari cumultă lactid, murdarul-editor, le îndreaptă îndosebi contra sufletelor intacte, contra judecăților naire. Când vedem femei, bărbați, muncitori, soldați citind aceste murdării îi condamnăm pe ei îndosebi.

Dar când internaționalul exerce din capitală, Ig. Hertz, sfidează și cel mai elementar bun simț al opiniei publice, când tentează judecata celor de cari ne leagă cele mai sfinte nădejdi, mai putem noi să crufăm pe acest nevrudnic cetățean? Putem trece cu vederea întâmplarea din săptămâna trecută, când doi indivizi, având sute de fascicole No. 1, din „Blestemul Moștenirii”, postați în fața liceului „Moise Nicoară” împărțiau gratuit câte un număr, elevilor cari esiau din lăcașul unde cu atâta trudă se împarte înțelepciune și se face educație?

Putem să ne ascundem indignarea și disprețul în fața unor astfel de procedee? Dacă știm căldă brudă depun „pionierii adevărați” culturii, profesorii plătiți așa cum sunt, pentru luminarea odraslelor încredințate lor, dacă știm și cunoaștem sacrificiul depus, de acești profesori, pentru pregătirea generației de mâine, mai putem noi comite un gest de lașitate? Putem noi tăcea? Nu.

În cazul acesta cu atât mai puțin vom încerca să ne înfrundăm porumbea. Chiar dacă acel ce a avut cunoștință de cei doi colportori, trimițându-i în suși să împartă necinstitele publicații, ar fi d. Sandor.

Da, d. Sandor, de aceeași origină cu Hertz, a ajuns să poarte grija elementelor tinere de pe băncile școlii. D. Sandor, complicele negustorului infam din București, și-a luat sarcina de-a otrăvi sufletele intacte ale generației care se înalță înfloritoare și plină de nădejdi. Are Aradul nevoie de serviciile d-tale, dle Sandor? Credem că nu. Atunci de ce atâta îndrăzneală? De ce atâta meschinărie și atâta patină în scopul de a otrăvi suflete cari primesc lumină din lumina celor cari se sacrifică pe altarul culturii?

Acești apostoli se învrednicesc de mai multă recunoștință decât de dărâmarea nedemnă a idealului pe care-l servesc cu sfințenie.

De aceea, Dle Sandor, să consideri gestul conducătorilor liceului cari au confiscat romanul, drept cea mai mică satisfacție pe care au luat-o în modestia lor caracteristică. S'ar fi putut altfel răspunde, îndrăznețului d-tale gest. Dar de aceea, să nu abuzezi de răbdarea românească... căci noi te cam... cunoaștem...

Și fiindcă noi te cunoaștem, nu te supăra dacă te vom face și altora cunoscut.

Și asta... cât de curând...

Vicențiu Bugarin

Cinema „MALUL MUREȘULUI”

1927 VI/8—12

MODELUL

în rolul principal

PETROVICH SVETISLAV

și **NITA NALDI**.

VI/13—16

BENALI

în rolul principal.

RAMON NOVARRO

Primum curent în comision

CARTOFI, CEREALE, FRUCTE și alte PRODUSE AGRICOLE.

J. SISSLE

Berlin 0.27,
Alexanderstr. 20-a.

42.

Serviciul Apelor Regiunea VII Arad

Nr. 1103/927.

Publicațiune de Licitație

Pe baza ordinului Direcțiunei Generală a Apelor Nr. 4490/927 se va vinde prin licitație un catâr și patru cai. Licitația se va ține în oborul de vite al orașului Arad, la 17 lunie a. c. ora 9.

Licitația se va face conform Legii Contabilității Publice art. 74—80. Arad, la 5 lunie 1927.

p. Șeful Serviciului:

Inginer-șef

Karossy ss.

Pentru conformitate:

C. Trancu

Contabil: *

Morar ss.

45

Minsterul Justiției

Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Ministru,

Subsemnatul Ioan Koritar pantofar, dom. în orașul Arad, B-dul Regele Ferdinand No. 4, născut în Cluj-Apața (Ungaria) la 14 Maiu 1895, fiind de naționalitate maghiară și voind a deveni pentru totdeauna cetățean român, cu onoare vă rog să binevoiți a dispune formelor legale pe baza alăturatelor acte pentru împământarea mea, scutindu-mă de timp de stagi, fiindcă m'am căsătorit cu o româncă.

49.

Cu stimă,

Ioan Koritar.

Ministerul Justiției

Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Ministru,

Subsemnatul Ioan Nadasdy de profesiune funcționar la C. F. R. dom. în Arad str. Moș Ajun No. 31, născut în Sibiu în anul 1898, fiind de naționalitate maghiară și voind a deveni pentru totdeauna cetățean român, cu onoare vă rog să binevoiți a dispune facerea formelor legale pe baza actelor alăturate pentru împământarea mea.

Cu deosebită stimă,

Nadasdy Ioan.

48.

Gustând aerul curat de mureș, cercetați și casa A. T. C. a bărcilor, unde puteți face excursiuni pe mureș cu

Barca cu Motor

Casa bărcilor este asortată și cu un BUFET special unde se găsesc zilnic mâncări gustoase calde și reci și BERE proaspătă.

44

Nu călătoriți

la băile scumpe, când și în această localitate primiți același tratament cu bae de

ACID CARBONIC
SULFUR ȘI SARE
HIDROTERAPIE.

Cercetați deci
BAIA SIMAY.

Personal excelent. Abonaților reducere.

29

Ministerul Justiției.

Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule ministru,

Subsemnatul David Friedman de profesiune comerciant, dom. în Arad str. Veronica Micie No. 1, născut în Stropko Cehoslovacia, în anul 1857, fiind de naționalitate cehoslovacă, și voind a deveni pentru totdeauna cetățean român cu onoare vă rog să binevoiți a dispune facerea formelor legale pe baza actelor alăturate pentru împământarea mea. Cu deosebită stimă

David Friedman

Dos. No. 415/1927.

46.

Ministerul Justiției.

Comisiunea de Naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Gustav Kraus, de profesiune instalator de apeducte, de naționalitate israelită, domiciliat în Arad str. Ioan Rusu Șirianu No. 10 doresc să devin cetățean român deoarece în această țară voesc să mă stabilesc definitiv, având toate interesele mele familiare și materiale.

Cu distinsă stimă

Gustav Kraus

47.

Ministerul Justiției.

Comisiunea de Natulizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnata Ștefauia Paulina Spiro născută la 20 Octomvrie ct. vechiu 1902 la Durnești com. Barsanești (Botoșani) domiciliată la părinți în Arad str. Cuza Vodă No. 33 dorind să devin cetățeană română vă rog respectuos să-mi acordați naturalizarea cu dispensă de stagi con. art. din lege.

Cu stimă:

Ștefauia P. Spiro.

40

ADMINISTRAȚIA FINANCIARĂ

A R A D.

No. 18.603 din 7 lunie 1927.

Publicațiune.

Administrația financiară Arad acordă un ultim termen până la 15 lunie 1927 pentru plata taxelor de registre și prelungirea contractelor de închiriere.

Cel ce nu se vor prezenta înăuntrul acestui termen se vor trata contravenienți.

Se recomandă ca cei interesați să se prezinte din timp și să nu lase pe ultima zi, căci altfel ar risca din cauza aglomerației să nu poată fi satisfăcuți și deci să cadă în contravenție.

Administrator financiar,
Agnicoleanu.

La

Bufetul Cinema

Malul Mureșului

se mănâncă :—:

:—: eftin și bine

Funcționarii publici au 20% reducere

In fiecare zi

PEPTENĂM LĂNĂ

cu prețuri foarte reduse.

KEMPF Socodor.

43

Informațiuni

Az, Vineri 10 Iunie, a sosit cu acceleratul de București la ora 1° după amiază, Dl General A. Văitoianu președintele organizațiunii noastre.

A fost întâmpinat la gară de toți fruntașii noștri politici și de numeroase delegațiuni din provincie.

Apoi s-a format un impunător cortegiu de călăreți, automobile și trăsuri, care a pornit spre clubul partidului.

La ora 2 a avut loc în sala mare dela „Crucea Albă” o masă comună la care au luat parte peste 500 persoane.

În mijlocul unei însuflețiri de nedescris au vorbit Dnii I. Georgescu, fost prefect, preotul din Socodol, Mihulin Atanasie și alții — închinând pentru partid și pentru dl general.

A răspuns Generalul Văitoianu, făcând niște declarațiuni politice de mare importanță și închinând pentru frumoasa și puternica organizație liberală din Arad.

Banchetul s'a sfârșit la ora 4, când șefii de sectoare s-au dus la club unde a avut loc o consfătuire intimă.

Dl Zamfir Filotti, titularul prefecturii poliției Arad, pus în disponibilitate de către vechiul regim goldistorist, a fost rechemat telegrafic la serviciu și erl și-a reluat ocupațiunile.

„Se aduce din nou la cunoștința caselor de comerț, consignație, reprezentanțe, etc. că exportul leilor sub ori ce formă fiind oprit emiterea polițelor în lei la ordin strein sau remiterea lor în streinătate, andosate la ordin strein, nu se poate face fără autorizarea specială. Oficiul de control al devizelor Arad.

Suntem informați că în motorul de pe linia Arad-Brad în ziua de 30 Maiu a. c. Dl Dr. Koloman Roman Notar Public în Buteni a afirmat între altele că „În România Mare nu există om cinstit... și că împrumutul englez a fost refuzat pentru că România nu a avut garanția onorală recerută.”

Aceasta o publicăm în atenția autorităților.

— Ministrul Instrucțiunii a decis ca pe ziua de 7 Iunie toți inspectorii și revizorii școlari cari fuseseră rechemati la catedre, să-și reocupe locurile; toți cei cari ocupă azi prin delegație asemenea posturi au fost chemați în bloc la catedre.

Pentru elevii

care în anul școlar 1927—28 vor să se înscrie în cl. I a liceului „Moise Nicoară” din Arad.

În sensul deciziunii ministeriale Nr. 74066/927, elevii absolvenți de 4 clase primare, care vor să se înscrie în clasa I de liceu sunt obligați să treacă prealabil un examen de admitere. Acest examen, la liceul Moise Nicoară din Arad, se va ține în două sesiuni: în Iunie și Septembrie. El se compune din câte o probă scrisă la I. română și matematică și o interogație orală asupra materiilor principale din cl. IV primară.

Inscrierile pentru examenul din Iunie se fac între 15-20 Iunie, urmând ca examenele să se țină între 22-26 Iunie, întrucât înscrierile vor depăși numărul de 40 pe clasă.

Cererile de înscriere se vor face colectiv pe școli, adnexându-li-se actul de naștere, de revaccină și certificatul de cl. IV primară. Dacă eliberarea certificatului de cl. IV primară întâmpină greutăți de ordin tehnic, domnii diriginți ai școalelor de unde vin elevii vor adnexa la petiții un tablou de situația de fine de an a petiționarilor, cu menționarea mediei generale de promovarea clasei.

Petițiile înrate după termenul de 20 Iunie nu se va lua în considerare.

Directorul liceului

Moise Nicoară, Arad.

Serbările

organizate în amintirea profesorului Dr. Petru Pipoș.

Se vor ține Duminică 19 Iunie 1927, după următorul program.

1. La ora 10 și jumătate, în Catedrală Parastas întru pomenirea profesorului Dr. Petru Pipoș.

2. La ora 11, în sala festivă a Seminarului ortodox rom. Adunarea de constituire a societății „Dr. Pipoș” pentru studiul copilului român.

3. La ora 6 d. m. serbarea comemorativă în sala mare a Palatului Cultural, cu concursul societății corale „Armonia”, vorbirea ocazională fiind rostită de către Dl. Inspector Sabin Evușian.

Venitul serbării e destinat pentru ridicarea unui bust distinsului bărbat de școală, care a fost Dr. Petru Pipoș.

Bilete de intrare, cu 100, 60, 40, 20 și 10 lei la librăria Diecezană și înaintea reprezentației la Casa Palatului Cultural.

Pentru a da posibilitatea ca la aceste serbări să ia parte, întrucât se poate, toți foștii elevi ai profesorului Dr. P. Pipoș, Comitetul Asociației a luat toate dispozițiile pentru încurajarea participărilor din provincie. Orice informații de președintele Asociației la Ilceul Moise Nicoară.

Convocare

Membrii corpului dictactic aparținători circumscripției Pecica și membri ai Asociațiunii învățătoresci, precum și toți binevoitorii școlii din circumscripție, prin aceasta sunt invitați a participa la conferința ordinară ce se va ține în comuna Pecica, școala „GARA”, Miecuri, la 15 Iunie, a. c. pe lângă următorul.

PROGRAM:

1. La ora 8 1/2 Chemarea Duhului Sfânt, în biserica ort. română.
2. Cuvânt de deschidere bineventurării oaspeților.
3. Prelegere practică din memorizare, de d-șoara inv. C. Ponta.
4. O conferință de d-l N. Cristea f. inspector școlar, preș. Asociațiunii județene.
5. „Influența slavonă asupra limbii și literaturii române” disertațiune de d-șoara inv. Arg. Anghel.
6. „Autoritatea învățătorului” disert. de d-l inv. P. Săcoșan.
7. Opinionearea prelegerei, conferinței și disertațiilor ascultate.
8. Raportul comisiilor.
9. Incassarea taxelor de membru.
10. Propuneri și interpelări, insinuate la timp.
11. Defigerea locului și timpului conferinței proxime.
12. Constatarea prezențelor.
13. Închiderea conferinței.

Nădlac, la 3. Iunie 1927.

Gheorghe Petroviciu președinte. Nicolae Dima secretar.

NB. Prezențații se vor însușa dlui secr. N. Dima dir. școl. Pecica, până cel mult în 13. Iunie a. c. pentru a se putea face pregătirile necesare pentru masa comună.

Nr. 44.

In loc de...

Suntem fericiți că ni se ia prilejul de a ne distra în această rubrică pe socoteala majestoșilor reprezentanți ai... administrației regimului trecut, cari, potrivit di-

Parlamntul

spozițiunilor decretului de mjos, au fost trimiși la urmă. (A avut însă grije să-și încaseze urnele până la 1 Ianuarie 1927. Să le fie de bine!!)

Convocarea colegiilor electorale

PREȘEDINȚIA
CONSILIULUI DE MINISTRI
FERDINAND I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României.

La toți de față și viitori, sănătate: Asupra raportului președintelui consiliului Nostru de miniștri și ministru secretar de Stat la departamentul de Interne și ad-interim la departamentele afacerilor străine și finanțe No. 4271 din 1927.

Văzând și jurnalul acesta consiliu sub No. 1976/927.

În virtutea art. 4, 11 și 72 din legea electorală pentru Adunarea deputaților și Senat, precum și a dispozițiunilor art. 90 din Constituție, privitoare la termenul înăuntrul căruia urmează a fi convocat Corpul electoral și Corpurile legiuitoare.

Am decretat și decretăm:

Art. I. — Adunările legiuitoare sunt și rămân dizolvate.

Art. II. — Corpul electoral din tot cuprinsul țării se convoacă de Noi pentru a alege Adunarea Deputaților și Senatul.

Art. III. — Alegerile se vor face precum urmează:

Pentru Adunarea deputaților în ziua de 7 Iulie 1927.

Pentru Senat:

a) În ziua de 10 Iulie 1927, luând parte la această alegere — potrivit art. 4, alin. a din legea electorală — toți cetățenii români dela vârsta

de 40 ani implinți, cu votul obligatoriu, egal, direct și secret, circumscripții electorale prin scrup pe listă;

b) În ziua de 12 Iulie 1927, luând parte la această alegere, în colegii separate — potrivit art. 4, alin. c d din legea electorală — membrii Camerelor de comerț, secția comerțului; membrii camerelor de comerț secția industrială; membrii Camerelor de agricultură, precum și profesorii universitari onorari titulari și agregi și conferențiarilor definitivi, întruniți în colegii separate pe fiecare universitate;

c) În ziua de 14 Iulie 1927 luând parte la această alegere — potrivit art. 4 alin b din legea electorală — toți membrii aleși ai consiliilor comunale urbane și rurale și ai consiliilor județene întruniți în colegii separate.

Art. IV. — Noule Adunări sunt convocate în București în ziua de 7 Iulie 1927.

Art. V. — Președintele consiliului Nostru de miniștri și ministru secretar de Stat la departamentul de Interne și ad-interim la departamentele afacerilor străine și finanțe este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat la Scrobilște, la 5 Iulie 1927.

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri și ministru de interne ad-interim, departamentele afacerilor străine și finanțe.

B. Stirbey

Buletin săptămânal.

Situația politică.

Externă.

Cu prilejul aniversării zilei în care s'a încheiat tratatul de la Trianon, Budapesta și-a îndoliat toate edificiile, a depus coroane la toate statuile și a ascultat corurile iredentiste ale tuturor societăților naționaliste.

Budapesta veghiază!

— Reprezentantul sovietelor ruse la Varșovia, tovarășul Woykow a fost asasinat de către un tânăr elev de liceu Kowarda, în vârstă de 19 ani, din motive politice. Atentatorul este rus de origine și a făptuit crima lup-tând „pentru Rusia adevărată, nu pentru aceea a sovietelor”.

— Relațiunile amicale dintre Albania și Jugoslavia au fost rupte, fără nici o altă urmărire imediată. Fiecare se răstește la vecin din propria lui curte fără a avea curajul să sară gardul sau să treacă pragul porții.

Precauțiunea este totdeauna binecuvântată.

— Aviatorul Chamberlain un alt zburător zănat, care plecând din New-Jork și traversând oceanul, a aterizat în Germania la 150 Km. de Berlin, zburând necurmat 43 ore, vrea să se întoarcă în America tot cu aeroplanul.

Gloria lui Lindbergh... nu-l lasă pe Chamberlain să doarmă.

Internă.

Combi-națiunile și machinațiunile politice sunt atât de complicate încât e fi hazardat să pronosticăm într'un se sau altul. Un lucru este sigur: guvernul Barbu Stirbey nu este destul de stăpân pe situație. Lipsa de coeziune a fracțiunilor componente și faptul că trei organizațiuni politice n-au participat la înfăptuirea lui, ne fac să credem că guvernul Stirbey nu se poate menține nici măcar până la alegeri și că guvernul național este imposibilitate de fapt.

Tot mai mult se acreditează în public singura posibilitate neîntârziată venirea la cârmă a unui guvern de partid bazat pe majorități compacte.

Credința aceasta au avut curajul să o mărturisească în public trei șefi de partide. D-l Ionel I. C. Brătianu declară răsplat nu numai că e voe de un astfel de guvern dar și în revendică în împrejurările de astăzi pentru partidul său.

Sortii sunt aruncați.

Venirea la putere a partidului liberal rămâne o chestiune de zile.

Sobolul